آيا خشكسالي هاي اخير يك استثناست ؟

ژاله رشتچي

كارشناس ارشد مؤسسه تحقيقات آب، شماره تماس: ۷۰۰۰۳۰۵ j.rashtchi@wri.ac.ir

چكيده

در برنامه ريزي هاي كلان منابع آب وجود اطلاعاتي كه بتواند وضعيت بارندگي و جريان را حد اقل در وضعيت احتمالاتي ارائه نمايد حائز اهميت است. آمادگي براي وقوع هر پديده طبيعي از جمله سيلاب و خشكساليها مستلزم پيش بيني و برنامه ريزي هاي متناسب با آن پديده است. در اين مقاله سعي گرديده است به اين سوال كه آيا خشكساليهاي مشاهده شده در سال هاي اخير يك استثناست و يا يك پديده قابل انتظار بوده كه احتمال وقوع آن طبق قاعده مشخصي قابل محاسبه است، پاسخ مناسب ارائه شود. بدين منظور با استفاده از آمار و اطلاعات مربوط به ۲۴۶ ايستگاه باران سنجي با پراكندگي مناسب در سطح كشور و ۴۲ ايستگاه هيدرومتري در دوره آماري (۷۹-۴۲) كه به لحاظ مقدار حجم كل آب دهي و هم به لحاظ توزيع مي تواند معرف كل جامعه آماري باشد و نيز بررسي سري هاي ۲ تا ۷ ساله مقادير بارندگي و احجام جريان نشان داده است كه سال هاي اخير در زمره خشك ترين سالها نبوده و به عبارتي ديگر سال هاي متوالي خشك تر از سال هاي اخير داشته ايم بدين ترتيب نمي توان خشكساليهاي اخير را حتي يك استثنا در حافظه تاريخي نسلهاي موجود دانست.

واژه های کلیدی: خشكسالي، منابع آب، بارانسنجی، هیدرومتری.

۱- مقدمه

آمار برداري صحيح از منابع آب، بالا بردن دانش افراد دخيل در آمار برداري و نيز سرمايه گذاري كافي در اين امر از عواملي است كه منجر به در دست داشتن اطلاعات صحيح از منابع آب كشور خواهد بود. غافلگير شدن از وقوع پديده هاي طبيعي چنانچه شناخت صحيحي از وضعيت مقدار و توزيع منابع آب در نقاط مختلف كشور وجود داشته, ضمناً وقوع وضعيت هاي مختلف پيش بيني و احتمال آن مد نظر قرار گيرد ديگر مصداقي ندارد.

نتايج حاصل از بررسي سري احجام منابع آب سطحي نشان مي دهد كه در سري سه ساله هاي متوالي خشك ترين سالها به ترتيب ٤٢ تا ٤٥، ٧٦ تا ٧٩، در سري چهار ساله هاي متوالي خشك ترين سالها ٤٨ تا ٥٢، ٤٢ تا ٤٦، ٤٣ تا ٤٧، در سري پنج ساله هاي متوالي خشك ترين سالها ٤٢ تا ٤٦، ٧٤ تا ٧٩ و در سري شش ساله هاي متوالي ٧٣ تا ٧٩، ٤٢ تا ٤٨ و در سري هفت ساله هاي متوالي خشك